

nosítható játékokkal. Vannak érzékelési, megfigyelési, kapcsolatteremtési, önismereti, együttműködési, utánzási stb. társasjátékok, melyeket szívesen alkalmazok. A gyerekek a pantomimjáték kifejezőmódját is szeretik. Például szívesen jelenítik meg a jó és a gonosz ellentétét környezeti gondok láttán. (Például a budapesti Hungária körüli iskolások a szemetelés problémáját az 1994-es Föld Napon, forrás: Magyar Televízió, Híradó).

A drámapedagógiai módszerek megismerhetők például a következő kiadványokból: Gabnai Katalin: Drámajátékok, Marczibányi Téri Művelődési Központ kiadásában, Budapest, 1993.; Havas Péter: Körlánc kalauz, Aqua Kiadó, Budapest, 1994.; Rudas János: Delfi örökösei, Gondolat, Budapest, 1990.

A környezeti képzésben az alkalmazott módszerek mellett nagyon fontos a tanuló számára a nevelő személyisége, lelkesedése, magával ragadó ereje. Remélem, hogy a cikkemet olvasó kollégák mind ilyenek, és szívesen alkalmazzák a fentebb leírt módszereket.

IRODALOM

Gordon, Thomas: A tanári hatékonyság fejlesztése, Gondolat, Budapest, 1990.

Hortobágyi Katalin: A project oktatásról ... eszméről ... tanításról, Új Pedagógiai Szemle, 1991/7-8. szám. pp. 165-169.

Kacsur István: Ismeretrendszerek és módszerek az ökológia-környezetvédelem tanításában, Tankönyvkiadó, Budapest, 1985.

Budayné-Sáráné (szerk.): Természet- és Környezetvédő Tanárok Egyesülete I. és II. nyilvános előadói konferenciájának előadásai; Ungvári Jánosné: Élményt adó tapasztalatszerzés, Természet- és Környezetvédő Tanárok Egyesületének kiadásában, Budapest, 1994., pp. 114-117.

Ungvári Jánosné: Környezetünk I-II. tankönyvek a 13-15 éves korosztály számára, kézirat, megjelenés alatt a Pedellus BT Kiadónál, 1995.

HEGEDŰS KATALIN

Jankó János Általános Iskola és Gimnázium
Tótkomlós

Angol nyelvlecke harmadik osztályosoknak

BEFEJEZŐ RÉSZ

12. They are in the school gym.

There is a hedgehog in the school gym.	I can see a hedgehog.
There is a dog in the school gym.	I can see a dog.
There is a rabbit in the school gym.	I can see a rabbit.
There is a mouse in the school gym.	I can see a mouse.
There are two squirrels in the school gym.	I can see them.

The hedgehog is on a slimming diet.
The mouse is on a slimming diet.
My mother is on a slimming diet, too.
You are on a slimming diet, aren't you?

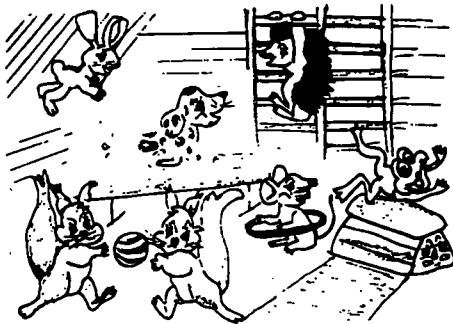
12. A tornateremben vannak.

Van egy süni az iskolai tornateremben.	Látok egy sünit.
Van egy kutya a tornateremben.	Látok egy kutyát.
Van egy nyuszi a tornateremben.	Látok egy nyuszit.
Van egy egér a tornateremben.	Látok egy egeret.
Két mókus van a tornateremben.	Látom őket.

A süni fogyókúrázik.
Az egér fogyókúrázik.
Anyukám is fogyókúrázik.
Ugye te is fogyókúrázol?

Can you see the wall bars?	Yes, I can. They are over there.	Látod a bordásfalat?	Igen. Odaát van.
Can you see the beam?	Yes, I can. It is over there.	Látod a gerendát?	Igen. Odaát van.
Can you see the hoop?	Yes, I can. It is there.	Látod a karikát?	Igen, ott van.
Can you see the vaulting box?	Yes, I can. It is there.	Látod az ugrószekrényt?	Igen. Ott van.
Can you see the ball?	Yes, I can. It is here.	Látod a labdát?	Igen. Ott van.
Can you see the rings?	Yes, I can. They are over there.	Látod a gyűrűket?	Igen. Itt van.
Can you see the landing mat?	Yes, I can. It is here.	Látod a szőnyeget?	Igen. Itt van.
The frog is jumping?	Can you see that happy smile on its face?	A béka ugrik.	Látod a boldog mosolyt az arcán?
Is there a ball in your school gym?	Yes, there is.	A ti tornatermetekben van labda?	Igen, van.
Is there a hoop in your school gym?	Yes, there is.	A ti tornatermetekben van karika?	Igen, van.
Is there a vaulting box in your school gym?	Yes, there is.	A ti tornatermetekben van ugrószekrény?	Igen, van.
Is there a beam in your school gym?	Yes, there is.	A ti tornatermetekben van gerenda?	Igen, van.

Gyakorold a tornateremben levő tárgyak nevének írását!

13. Oh dear! It's a traffic jam.

There is an old woman on the road.	Can you see her?
She has got a walking-stick.	Can you see it?
She has got white hair.	Can you see it?
She is wearing a long coat.	Can you see it?
She is wearing glasses.	Can you see them?
Where is the bus?	Can you see it?
It is here.	
Where is the lorry?	Can you see it?
It is here.	
Where is the car?	Can you see it?
It is here.	
Where is the bicycle?	Can you see it?
It is there.	

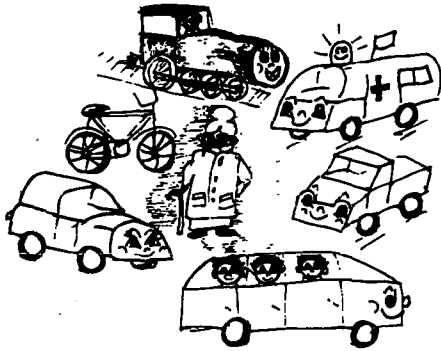
Egyszerűbb mondat szerkezetek ismétlését oldhatjuk meg most, ugyanakkor egy igen bonyolult felépítésű kérdő mondatig juthatunk le. Ha nehéz az anyag, fordítsunk rá több órát!

13. Szent ég! Forgalmi dugó.

Van egy idős asszony a képen.	Látod őt?
Van egy botja.	Látod (azt)?
Fehér haja van.	Látod?
Hosszú kabátot visel.	Látod?
Szemüveget visel.	Látod?
Hol a busz?	Látod?
Itt van.	
Hol a teherautó?	Látod?
Itt van.	
Hol az autó?	Látod?
Itt van.	
Hol a bicikli?	Látod?
Ott van.	

Where is the ambulance?	Can you see it?
It is there.	
Where is the engine?	Can you see it?
It is over there.	
What colour is the engine?	It is black.
What colour is the ambulance?	It is white.
What colour is the lorry?	It is yellow.
What colour is the car?	It is red.
What colour is the bus?	It is blue.
I can see a man.	He is an engine-driver.
He is not a bus-driver.	He is not a lorry-driver.
There is not a driver in the car.	
There is not a bus-driver in the bus.	
There is not a lorry-driver in the lorry.	

Gyakorold a kérdő mondatok trását!

14. It's bedtime.

This is my bedroom.	There are two beds in it.
This is my bedside table.	There is an apple on it.
This is my bed.	There is a standard lamp near the bed.
Where are the beds?	They are in the bedroom.
Where is the apple?	It is on the bedside table.
Where is the standard lamp?	It is near the bed.
What is the bear doing?	It is sleeping.
What is the rabbit doing?	It is sleeping.
What is the lady-bird doing?	It is sleeping.
What is the bee doing?	It is sleeping.
What is the flower doing?	It is sleeping.
The bear has got a blanket.	It is a yellow blanket.
The rabbit has got a blanket.	It is a brown blanket.

Hol a mentőautó?	Látod?
Ott van.	
Hol a mozdony?	Látod?
Odaát.	
Milyen színű a mozdony?	Fekete.
Milyen színű a mentőautó?	Fehér.
Milyen színű a teherautó?	Sárga.
Milyen színű az autó?	Piros.
Milyen színű a busz?	Kék.
Látok egy férfit.	Mozdonyvezető.
Nem buszvezető.	Nem teherautó-vezető.
Nincs sofőr az autóban.	
Nincs buszvezető a buszban.	
Nincs teherautó-vezető a teherautóban.	

A személyes névmások közül az „it” személyes névmás használatára találunk néhány jó példát. Segítségével rögzíthetjük az előző órákon használt kifejezéseket.

14. Itt a lefekvés ideje.

Ez a hálószobám.	Két ágy van benne.
Ez az éjjeliszekrényem.	Alma van rajta.
Ez az ágyam.	Az ágy mellett állólámpa van.
Hol vannak az ágyak?	A hálószobában.
Hol az alma?	Az éjjeliszekrényen.
Hol az állólámpa?	Az ágy mellett.
Mit csinál a medve?	Alszik.
Mit csinál a nyuszi?	Alszik.
Mit csinál a katicabogár?	Alszik.
Mit csinál a méhecske?	Alszik.
Mit csinál a virág?	Alszik.
A medvének takarója van.	Sárga takaró.
A nyuszinak takarója van.	Barna takaró.

The squirrel has got a blanket.	It is a red blanket.	A mókusnak takarója van.	Piros takaró.
The hedgehog has got a blanket.	It is a green blanket.	A süneinek takarója van.	Zöld takaró.
The hedgehog has got an alarm-clock.	It is a green clock.	A süneinek ébresztőórája van.	Zöld ébresztőóra.
Have you got an alarm-clock?	What colour is it?	Neked van ébresztőórád?	Milyen színű?
Have you got a lamp?	What colour is it?	Neked van lámpád?	Milyen színű?
Have you got a blanket? (Yes, I have.)	What colour is it? (It is red.)	Neked van takaród? (Igen, van.)	Milyen színű? (Piros.)

Gyakorold a „squirrel” szó írását!

15. Father Christmas is coming to us.

This is Father Christmas.	He is an old man.
He has got a long beard.	His beard is white.
He has got a walking-stick.	His walking-stick is long.
He has got a winter-coat.	His winter-coat is warm.
He has got a sack.	His sack is full of toys.
There is a snowman in the picture.	It is white.
He has got a long nose.	His nose is red.
He has got seven buttons.	His buttons are black.
He has got a big hat.	His hat is red.
How many rabbits can you see?	I can see five rabbits.
How many buttons can you see?	I can see seven buttons.
How many snowballs can you see?	I can see two snowballs.
How many icicles can you see?	I can see six icicles.
How many carrots can you see?	I can see two carrots.
How many pine-tress can you see?	I can see three pine-trees.
Let's count: one, two, three, four, five, six, seven.	

15. Jön hozzánk a télapó.

Ez a télapó.	Őreg ember.
Hosszú szakállá van.	A szakállá fehér.
Sétabotja van.	A sétabotja hosszú.
Télikabátja van.	A télikabátja meleg.
Puttonya van.	A puttonya (zsákja) tele van játékkal.
A képen van egy hóember.	Fehér.
Hosszú orra van.	Az orra piros.
Hét gombja van.	A gombjai feketék.
Nagy kalapja van.	A kalapja piros.
Hány nyuszit látsz?	Öt nyuszit látok.
Hány gombot látsz?	Hét gombot látok.
Hány hógolyót látsz?	Két hógolyót látok.
Hány jégcsapot látsz?	Hat jégcsapot látok.
Hány sárgarépát látsz?	Két sárgarépát látok.
Hány fenyőfát látsz?	Három fenyőfát látok.
Számoljunk: egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét.	

A képhez kapcsolt elemeket bármikor társíthatjuk valóságos szobabelsőhöz is. Az igealakok használata még erősen korlátozott, kizárólag a képhez kapcsolódó jelentésükre szorítkozunk ebben a szövegben. A nehezebb mondatokat váltakozó ritmusban gyakoroltassuk! Kérdezzünk, feleljünk szerepeket cserélve!

There is a sledge in the picture.	It is here.
There is a pot in the picture.	It is here.
There is a broom in the picture.	It is here.
There is a boot in the picture.	It is here.
There is a window in the picture.	It is here.

Van szánkó a képen.	Itt van.
Van fazék a képen.	Itt van.
Van seprű.	Itt van.
Van csizma a képen.	Itt van.
Van ablak a képen.	Itt van.

Gyakorold a számok trását!

A számnevek és a többes számú főnevek összekapcsolódását figyeljük meg az angol szövegben! Hosszú időt és sok fáradozást vesz igénybe a „How many...” típusú mondatok megtanulása.

16. There are four seasons in a year.

In autumn it is cool.	There are ripe apples on the trees.
In winter it is cold.	There is a snowman on the hillside.
In spring it is warm.	There are flowers in the garden.
In summer it is hot.	Let' s go swimming to the swimming-pool.
Colour the pictures.	
I can see some red apples.	They are here.
I can see some yellow pears.	They are here.
I can see some blue flowers.	They are here.
I can see some brown leaves.	They are here.
Count the petals: one, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten.	
How many ears of wheat can you see?	Let' s count them.
People make flour from wheat.	
Do you like eating apples?	Yes, I do.

16. Egy évben négy évszak van.

Ősszel hűvös az idő.	Érett almák vannak a fákon.
Télen hideg van.	Hóember áll a domboldalon.
Tavasszal meleg az idő.	Virágok vannak a kertben.
Nyáron forróság van.	Menjünk úszni az uszodába!
Színezd a képeket!	
Piros almákat látok.	Itt vannak.
Sárga körtéket látok.	Itt vannak.
Kék virágokat látok.	Itt vannak.
Barna leveleket látok.	Itt vannak.
Számold meg a virágszirmokat: egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolc, kilenc, tíz.	
Hány búzalkalászt látsz?	Számoljuk meg!
Az emberek lisztet készítenek a búzából.	
Szeretsz almát enni?	Igen, szeretek.

Do you like eating pears? Yes, I do.
 Do you like eating cakes? Yes, I do.
 Do you like eating bread? Yes, I do.
 What is the weather like today? It' s windy.
 What is the weather like today? It' s sunny.
 What is the weather like today? It' s cloudy.

Válassz nehéz helyesírási szavakat!

17. I wish you a merry Christmas.

This is my family. We are at home.
 My father is sitting in an armchair. He is reading.
 He is reading. He is reading a good book.
 My mother is sitting in an armchair. She is looking at me.
 I am playing in the room. I am playing with a ball.

This is our living-room.
 We have got a sofa in the living-room.
 We have got a picture on the wall.
 We have got a cupboard in the corner.
 We have got a carpet on the floor.

We have got a Christmas-tree in the living-room.
 What a nice Christmas-tree!
 Can you draw your Christmas tree?
 Draw the Christmas candles.
 Draw the Christmas decorations on your tree.
 Draw the sparklers.
 Draw the Christmas candies.
 Draw the Christmas presents.
 You have got a nice Christmas-tree, haven' t you.
 What is the weather like today?
 It is cold and windy today.

Szeretsz körtét enni? Igen, szeretek.
 Szeretsz süteményt enni? Igen, szeretek.
 Szeretsz kenyeret enni? Igen, szeretek.
 Milyen ma az idő? Szeles.
 Milyen ma az idő? Napos.
 Milyen ma az idő? Felhős.

Beszéljünk a képen látható emberalakokról is: They have got round faces. (Kerek arcuk van).
 They have got long eyelashes. (Hosszú szempillájuk van.)
 They have got nice hats. (Szép kalapjuk van.)

17. Kellemes karácsonyt kívánok.

Ez a családom. Otthon vagyunk.
 Apám egy fotelban ül. Olvas.
 Olvas. Jó könyvet olvas.
 Anyám egy fotelban ül. Engem néz.
 A szobában játszom. Labdával játszom.

Ez a nappalink.
 Van egy díványunk a nappaliban.
 Van egy képünk a falon.
 Van egy szekrényünk a sarokban.
 Van egy szőnyegünk a padlón.

Karácsonyfánk van a nappaliban.
 Milyen szép a karácsonyfa!
 Le tudod rajzolni a te karácsonyfádat?
 Rajzold le a karácsonyi gyertyákat!
 Rajzold a karácsonyfadíszeket a fádra!
 Rajzold le a csillagszórókat!
 Rajzold le a szaloncukrokat!
 Rajzold le a karácsonyi ajándékokat!
 Szép karácsonyfád van, ugye?
 Ma milyen az idő?
 Hideg és szeles az idő ma.

Az üres helyre rajzold le karácsonyfákat!

Rajzolta Faragó Péter, Általános Iskola, Oros.

A rajzolást kérő szövegben a többes számú főnevek előtt határozott névelőt mondjunk, ha a gyermek saját karácsonyfáját, díszeit, ajándékait rajzolja le!

ITTZÉSNÉ NAGY BEÁTA – BORSOS MARIANN
Városi Egészségügyi Szolgálat Gyermekrehabilitációs Központja
Debrecen

A zeneterápia hatása a sérült gyermekek személyiségére

Három éve költözött a debreceni Gyermekrehabilitációs Központ új épületbe (Intézetvezető főorvos: Dr. Vekerdy Zsuzsanna).

Sok gyermek és szakember öröme régi vágyunk valósult meg, amikor új terápiás programot indíthattunk be, a zeneterápiát.

A zene ősidők óta létezik, és részt vesz az ember mindennapi életében, érzelmeiben és a lélektani jelenségek sokaságában. Ennek sokoldalú hatásáról és erejéről, Kodály Zoltán így ír: „A zene hatása emberformáló erő, mely kihat az egész személyiségre. Az értékes zene fogékonyvá teszi az embert a szép befogadására, formálja az ízlést és az emberi magatartást”.

Már a kisgyermekkel meg kell éreztetni a muzsika adta felemelő érzést, aktív, pihentető hatását, a mozgást kiváltó kreatív erejét. A szabad hangszeres és asszociatív improvizáció, a szimbólumok zenei és kreatív terápiás alkalmazása, a zenehallgatás és az alkotó képzelet összekapcsolása a táncsal, az együttmozgással, az együtténekléssel, az érintéssel, a tekintettel való kifejezéssel, nem csupán a mozgást, az értelmi képességeket, hanem a teljes személyiséget fejleszti. A zenei nevelésnek tehát transzferhatása van a gyermek képességeire: a mozgás, az egyensúlyozás, és a megfigyelőképességére. A zene elvontsága, meghatározatlan tárgyiassága miatt, kiválóan alkalmas általános nevelési eszközként egészséges gyermekeknél is.

Ennek ismeretében és tudatos alkalmazásával végezzük *Kokas Klára* zeneterápiás módszerére építve a zenei foglalkozásainkat gyermekpszichológus és zenepedagógus vezetésével, a Hollandiában alkalmazott nondirektív hangszeres technikával és kreatív terápiával kiegészítve.

A mozgássérült, pszichoszomatikus zavarokban szenvedő és vak gyermekek – kik sokszor halmozottan sérültek –, olykor több száz kilométerről érkeznek intézetünkbe.

A kis falvakban, de olykor még a városban is nagyon nehezen tolerálja társadalmunk a „másságot”, s ez újabb töréseket, feszültséget okozhat a gyermekek személyiségében és családjukban.